

Regnskap 4. kvartal 2018

Innholdsfortegnelse

Hovedtall	3
Styrets beretning	5
Resultatregnskap	21
Balanse	23
Kontantstrømoppstilling	24
Endring i egenkapital	25
Noter	29
Resultater fra kvartalregnskapene	55
Nøkkeltall fra kvartalregnskapene	56
Egenkapitalbevis	57

Hovedtall

	Januar - Desember			
	2018		2017	
	mill. kr	% ¹⁾	mill. kr	% ¹⁾
Resultatsammendrag				
Netto renteinntekter	2.403	1,53	2.225	1,52
Netto provisjons- og andre inntekter	2.177	1,39	2.005	1,37
Netto avk. på finansielle investeringer	757	0,48	760	0,52
Sum inntekter	5.337	3,40	4.989	3,42
Sum driftskostnader	2.624	1,67	2.369	1,62
Resultat før tap	2.713	1,73	2.621	1,80
Tap på utlån, garantier m.v.	263	0,17	341	0,23
Resultat før skatt	2.450	1,56	2.279	1,56
Skattekostnad	509	0,32	450	0,31
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	149	0,10	-1	0,00
Periodens resultat	2.090	1,33	1.828	1,25
Renter hybridkapital	37		33	
Periodens resultat eks. renter hybridkapital	2.052		1.795	
Nøkkeltall	31.12.18		31.12.17	
Lønnsomhet				
Egenkapitalavkastning ²⁾	12,2 %		11,5 %	
Kostnadsprosent ²⁾	49 %		47 %	
Balansetall				
Brutto utlån til kunder	120.473		112.071	
Brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	160.317		148.784	
Innskudd fra kunder	80.615		76.476	
Innskuddsdekning ekskl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	67 %		68 %	
Innskuddsdekning inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt ²⁾	50 %		51 %	
Utlånsvekst (bto.) siste 12 mnd (inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt) ²⁾	7,8 %		8,2 %	
Innskuddsvekst siste 12 mnd.	5,4 %		13,9 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	156.992		145.948	
Forvaltningskapital	160.704		153.254	
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt				
Tapsprosent utlån ²⁾	0,17 %		0,24 %	
Misligholdte eng. i % av brutto utlån ²⁾	0,19 %		0,19 %	
Andre tapsutsatte eng. i % av brutto utlån ²⁾	0,86 %		0,80 %	
Soliditet				
Kapitaldekningsprosent	18,5 %		18,6 %	
Kjernekapitaldekningsprosent	16,3 %		16,6 %	
Ren kjernekapitalprosent	14,6 %		14,6 %	
Kjernekapital	16.472		15.707	
Netto ansvarlig kapital	18.743		17.629	
Likviditetsdekning (LCR)	183 %		164 %	
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,4 %		7,2 %	
Kontor og bemanning				
Antall bankkontor	48		48	
Antall årsverk	1.493		1.403	

¹⁾ Beregnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

²⁾ Definert som alternativt resultatmål, se vedlegg til kvartalsrapporten

Egenkapitalbevis (EKB)	31.12.18	31.12.17	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %
Antall utstedte bevis (mill. kroner) ²⁾	129,62	129,38	129,64	129,43	129,83
Børskurs	84,20	82,25	64,75	50,50	58,50
Børsverdi (mill. kroner)	10.914	10.679	8.407	6.556	7.595
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte) ²⁾	83,87	78,81	73,35	67,39	62,04
Resultat per EKB, majoritetsandel ²⁾	9,97	8,71	7,93	6,96	8,82
Utbytte per EKB	5,10	4,40	3,00	2,25	2,25
Pris / Resultat per EKB ²⁾	8,44	9,44	8,17	7,26	6,63
Pris / Bokført egenkapital ²⁾	1,00	1,04	0,88	0,75	0,94

²⁾ Definert som alternetivt resultatmål, se vedlegg til kvartalsrapporten

Styrets beretning

Foreløpig årsregnskap 2018

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

Hovedtrekk for 2018

- Resultatet var 2.090 millioner kroner og 262 millioner bedre enn i 2017. Bedringen skyldes hovedsakelig økte driftsinntekter og reduserte tap på utlån. I tillegg hadde konsernet gevinst på 144 millioner kroner ved salg av bankens hovedkontor
- Betydelig flere kunder og høy vekst innenfor alle produktområder
- Foreslått utbytte 5,10 kroner (4,40) per egenkapitalbevis og avsetning til gaver på 373 millioner (322 millioner)

Overskudd på 2.090 millioner kroner

- Resultat før skatt 2.450 millioner kroner (2.279 millioner)
- Resultat 2.090 millioner kroner (1.828 millioner)
- Avkastning på egenkapital 12,2 prosent (11,5 prosent)
- Ren kjernekapitaldekning 14,6 prosent (14,6 prosent)
- Vekst i utlån 7,8 prosent (8,2 prosent) og innskudd 5,4 prosent (13,9 prosent)
- Andel privatmarkedslån 67 prosent (66 prosent)
- Tap på utlån og garantier 263 millioner kroner (341 millioner)
- Resultat per egenkapitalbevis 9,97 kroner (8,71). Bokført verdi per egenkapitalbevis 83,87 kroner (78,81), inklusive foreslått utbytte for 2018

Fjerde kvartal 2018

- Resultat før skatt 513 millioner kroner (678 millioner)
- Resultat 401 millioner kroner (553 millioner)
- Avkastning på egenkapital 9,0 prosent (13,4 prosent)
- Tap på utlån og garantier 67 millioner kroner (78 millioner)
- Resultat per egenkapitalbevis 1,90 kroner (2,63 kroner)

Resultatøkning på 262 millioner i 2018

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2018 et resultat før skatt på 2.450 millioner kroner (2.279 millioner). Overskuddet er 2.090 millioner kroner (1.828 millioner) og avkastning på egenkapitalen 12,2 prosent (11,5 prosent).

Samlede driftsinntekter i 2018 utgjorde 4.580 millioner kroner (4.229 millioner). Det er en økning på 349 millioner kroner fra året før.

Resultatandelen fra SpareBank 1 Gruppen og andre tilknyttede selskaper var 416 millioner kroner (437 millioner). Utbytte og avkastning på finansielle instrumenter ble 341 millioner kroner (322 millioner), hvorav 90 millioner kroner er gevinst fra fusjonen mellom Vipps, Bank-Axcept og BankID.

Driftskostnadene ble 2.624 millioner kroner (2.369 millioner) i 2018. Kostnadsveksten tilskrives i stor grad satsing på BN Bolig, kapasitetsøkning i SpareBank 1 Markets og vekst i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Tap på utlån og garantier ble 263 millioner kroner (341 millioner), dette utgjør 0,17 prosent (0,24 prosent) av totale utlån. Tapene er i hovedsak innenfor oljerelatert virksomhet.

Det var god vekst både i utlån og innskudd i 2018. Utlånene økte med 7,8 prosent (8,2 prosent) og innskuddene med 5,4 prosent (13,9 prosent).

Ren kjernekapitaldekning var per 31. desember 2018 14,6 prosent (14,6 prosent). Målsatt ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent.

Kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 84,20 kroner (82,25). Det ble i 2018 utbetalt et kontantutbytte på 4,40 kroner per egenkapitalbevis for 2017.

Resultatet per egenkapitalbevis var 9,97 kroner (8,71). Bokført verdi var 83,87 kroner (78,81) per egenkapitalbevis inklusive foreslått utbytte på 5,10 kroner. Foreslått utbytte representerer en utdelingsgrad på 50 prosent (50 prosent) av konsernresultatet.

Forslag til overskuddsdisponering

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet. Morbankens disponible resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet, og er korrigert for rentekostnader på hybridkapital etter skatt.

I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet.

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 29 millioner kroner.

Samlet beløp til disponering er med dette 1.857 millioner kroner.

Forskjell konsern - morbank	2018	2017
Årsoverskudd konsern	2.090	1.828
Renter hybridkapital (e.skatt)	-36	-33
Årsoverskudd konsern ekskl renter hybridkapital	2.054	1.795
Resultat i datterselskaper	-165	-196
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	151	364
Resultatandel tilknyttede selskaper	-416	-437
Utbytte fra tilknyttede selskaper	355	410
Elimineringer konsern	-93	-119
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	1.887	1.817
Overskuddsdisponering	2018	2017
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	1.887	1.817
Overført fond for urealiserte gevinster	-29	-17
Årsoverskudd til disponering	1.857	1.800
Utbytte	661	572
Utjevningsfond	526	580
Grunnfondskapital	297	327
Gaver	373	322
Sum disponert	1.857	1.800

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningfond utgjør 64,0 prosent av det disponerte resultatet.

Resultat per egenkapitalbevis ble 9,97 kroner, av dette foreslår styret overfor bankens representantskap et kontantutbytte på 5,10 kroner, totalt 661 millioner. Dette gir en utdelingsgrad til egenkapitalbeviserne på 50,4 prosent av resultat per egenkapitalbevis. Videre foreslår styret at bankens representantskap avsetter 373 millioner kroner i gaver, også tilsvarende en utdelingsgrad på 50,4 prosent. Av dette beløpet foreslås overført 293 millioner kroner til Sparebankstiftelsen SMN og 80 millioner til gaver til allmenntilfelle. Utjevningfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 526 millioner kroner og 297 millioner kroner.

Etter disponering av resultatet for 2018 er egenkapitalbevisbrøken fortsatt 64,0 prosent.

Økte netto renteinntekter

Netto renteinntekter økte med 178 millioner kroner til 2.403 millioner (2.225 millioner) i 2018. Økte utlån og innskudd både til privat- og næringslivskunder er hovedårsaken, hvor særlig boliglånsveksten har vært høy.

Gjennomsnitt av tre måneders Nibor var i 2018 1,07 prosent mot 0,89 i 2017. Til tross for økende pengemarkedsrente har marginen på utlån til næringslivet holdt seg stabil, mens marginen på boliglån har blitt noe redusert. En generell renteøkning på boliglån i fjerde kvartal 2018 styrket marginene. Innskuddsmarginene har økt i 2018.

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjonsinntektene for lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde i 2018 samlet 366 millioner kroner (370 millioner).

Risikoprising og oppmerksomhet mot regulatorisk kapitalbruk har gitt forbedrede marginer, og arbeidet med dette videreføres i 2019. Bankens sterke vekst viser at banken har markedsriktige priser.

Økte andre inntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter økte i 2018 med 172 millioner kroner til 2.177 millioner kroner (2.005 millioner).

Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er redusert med 5 millioner kroner som følge av noe fallende marginer på boliglån.

Sterk inntektsvekst i SpareBank 1 Markets og i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN er hovedårsaken til økningen i andre inntekter.

Høy produktdekning hos kundene er viktig for banken, noe som gir høy kundetilfredshet og en diversifisert inntektsstrøm for banken.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	2018	2017	Endring
Betalings tjenester	207	207	0
Kredittkort	60	59	0
Sparing og forvaltning	123	117	6
Forsikring	174	172	2
Garantiprovisjoner	61	69	-8
Eiendoms megling	376	365	11
Regnskapstjenester	421	357	64
Markets	335	214	121
Øvrige provisjoner	54	75	-21
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	1.811	1.635	177
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	350	353	-4
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	16	17	-1
Sum provisjonsinntekter	2.177	2.005	172

Avkastning finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 341 millioner kroner (322 millioner). Dette fordeler seg slik:

- Gevinst på aksjer i banken og datterselskaper var 103 millioner kroner (67 millioner kroner), herav 90 millioner kroner i gevinst som følge av fusjonen mellom Vipps, Bank Asept og Bank ID
- Finansielle derivater har gitt gevinster på 187 millioner kroner (124 millioner). Dette er i all hovedsak gevinster på renteinstrumenter. Renteoppgang gjennom 2018 har gitt relativt store gevinster. Dette motvirkes dels av tap på fastrenteobligasjoner, med tap på 77 millioner kroner (gevinst 58 millioner)
- Øvrige finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi inkluderer verdiendring på bankens portefølje av fastrentelån og har gitt en gevinst på 10 millioner (7 millioner)
- Inntekter fra valutaforretninger på 63 millioner kroner (45 millioner) er inntekter fra valutahandel i SpareBank 1 Markets og resultat av kurssvingninger på bankens finansiering i utenlandsk valuta
- Gevinster på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets var samlet 58 millioner kroner (43 millioner)
- Prisene på finansielle instrumenter banken anvender som sikring er redusert og banken har regnskapsført et netto tap på 4 millioner (tap 22 millioner) på sikringsinstrumenter

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	2018	2017	Endring
Gevinst/(tap) på aksjer (inkl utbytte)	103	67	36
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	187	124	63
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	10	7	4
Gevinst/(tap) på valuta	63	45	18
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	-77	58	-135
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	58	43	15
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-4	-22	18
Netto resultat fra finansielle instrumenter	341	322	18

Produktselskaper og andre tilknyttede selskaper

Produktselskapene gir bankens kunder tilgang til et bredt produktspekter og tilfører banken provisjonsinntekter. Produktselskapene gir også banken god avkastning på investert kapital. Samlet resultat i produktselskapene og andre tilknyttede selskaper ble 416 millioner kroner (437 millioner) i 2018.

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, SpareBank 1 Skadeforsikring, ODIN Forvaltning og SpareBank 1 Gruppen Finans. SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen er 19,5 prosent.

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i 2018 ble 1.480 millioner kroner (1.811 millioner). Gruppens resultat før skatt er svekket av lavere finansinntekter i forsikringsselskapene og svakere driftsresultat i

skadeforsikringselskapet som følge av økte skadeutbetalinger. Resultat etter skatt er sterkt påvirket av endringer i skattereglene for liv- og skadeselskap. Regelverksendringen ble vedtatt i desember med virkning for 2018 og har medført en tilbakeføring av utsatt skatt for SpareBank 1 Gruppen i fjerde kvartal på 330 mill. kroner.

SpareBank 1 SMNs andel av resultatet for 2018 ble 289 millioner kroner (349 millioner).

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader.

Per 31. desember 2018 har banken solgt lån på samlet 38,1 milliarder kroner (34,9 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt tilsvarende 35,2 prosent (35,3 prosent) av konsernets samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt i 2018 var 19,9 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i 2018 ble minus 7 millioner kroner (minus 41 millioner).

Ny eierandel per 31. desember 2018 er 20,7 prosent.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 31. desember 2018 er utlån på 1,8 milliarder kroner (1,8 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN sin eierandel var i 2018 33,5 prosent av selskapet og bankens andel av resultatet for 2018 ble 15 millioner kroner (19 millioner). Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringsseiendom og bankens eierandel i BN Bank. Av utlånene i SpareBank 1 Næringskreditt er 41 prosent solgt fra BN Bank. Ny eierandel per 31. desember 2018 er 33,0 prosent.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet for 2018 ble 131 millioner kroner (84 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 17,4 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i 2018 ble 23 millioner kroner (15 millioner), og andel av porteføljen er 923 millioner kroner (845 millioner).

SpareBank 1 Kredittkort har siden 2017 håndtert kredittkortprogrammet i LOfavør, og dette utvidet det forretningsmessige forholdet mellom LO og SpareBank 1-alliansen.

Sparebank 1 Kredittkort fikk i 2017 oppdraget med å levere kredittprodukter til et utvidet Vipps.

BN Bank

SpareBank 1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank per 31. desember 2018.

Resultatet i BN Bank i 2018 ble 278 millioner kroner (298 millioner) som gir en avkastning på egenkapitalen på 7,5 prosent (8,3 prosent). SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank for 2018 ble 97 millioner kroner (98 millioner) justert for resultatandel i BN Bolig.

Etter beslutning om avvikling av satsingen på finansiering av næringsseiendom er næringslivsporteføljen redusert med 17,6 milliarder kroner tilsvarende 56 prosent siden 30. september 2015. Dette har bidratt til

bedring av soliditeten i SpareBank 1 SMN og til forbedret lønnsomhet i den resterende næringslivsporteføljen i BN Bank.

BN Bank skal primært være en privatmarkedsbank og hovedmarkedet er Oslo og Østlandsområdet.

BN Bank har vedtatt å styrke produktplattformen gjennom en forsiktig satsing på forbrukslån. I tillegg har selskapet i samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge etablert selskapet BN Bolig hvor BN Bank har en eierandel på 50 prosent. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet vil kunne bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank. For å understøtte satsingen på eiendomsmegling har bankens styre også vedtatt en nysatsing på prosjektfinansiering av hovedsakelig boligprosjekter. Dette vil være en kontrollert satsing med gradvis oppbygging av porteføljen.

SpareBank 1 Betaling (Vipps)

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1 bankenes eierselskap for betalingsløsninger, herunder Vipps. Bank ID og Bank Asept ble besluttet fusjonert med Vipps for å ta opp kampen om de framtidige betalingsløsningene, og fusjonen ble gjennomført i tredje kvartal 2018. Vipps har mål om å være Nordens ledende finansteknologimiljø, og for SpareBank 1 SMN vil eierandel og tett samarbeid med Vipps være viktig for å holde på kunderelasjoner etter innføringen av PSD2. Vipps har lansert flere nye produkter i 2018 som forenkler kundenes hverdag, og har høye ambisjoner om ytterligere utvikling av løsningen.

SpareBank 1 Betaling fikk i 2018 et underskudd på 56 millioner som utgjør selskapets resultatandel fra virksomheten i Vipps. SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet utgjør 12 millioner kroner. I tillegg betaler SpareBank 1 SMN etter samme prinsipp som andre eierbanker fra 2018 9,5 millioner kroner i årlig distribusjonskostnad til Vipps

SpareBank 1 SMN inntektsførte i andre kvartal 2018 en gevinst på 90 millioner kroner knyttet til den vedtatte fusjonen.

Driftskostnader

Samlede kostnader i konsernet økte med 255 millioner kroner i 2018 og var 2.624 millioner kroner (2.369 millioner).

I morbanken er kostnadene økt med 53 millioner kroner til 1.262 millioner kroner i 2018. 11 millioner kroner av veksten er kostnader knyttet til salg av bankens hovedkontor i Trondheim, og eksklusive denne engangskostnaden har kostnadene økt med 3,5 prosent.

Kontinuerlig effektivisering av banken har gitt lavere bemanning, lav kostnadsvekst og økt effektivitet. Siden 31. desember 2014 er bemanningen i morbanken redusert med 178 årsverk til 575. Endret kundeadferd og ny teknologi vil bidra til fortsatt effektivisering.

Omfattende digitalisering skaper nye muligheter, men også trusler for banknæringen. Banken har investert tungt i nye selvbetjeningsløsninger og CRM-system. Samtidig gir økte regulatoriske krav behov for økt kapasitet og kompetanse. Banken har i 2018 brukt store ressurser på anti-hvitvasking og dette arbeidet vil fortsette.

I 2018 ble bemanningen redusert med 20 årsverk, samtidig som banken har rekruttert nye medarbeidere innenfor datavarehus, digital markedsføring, teknologi og etterlevelse. Utskifting av kompetanse har medført økt lønnsvekst.

Kostnader i datterselskapene har økt med 202 millioner 2018 til 1.362 millioner kroner (1.160 millioner). Av dette er 58 millioner kroner en følge av selskapsoppkjøp i SpareBank Regnskapshuset SMN, 93 millioner oppbygging i SpareBank 1 Markets og 42 millioner satsing på BN Bolig. Også i datterselskapene arbeides det kontinuerlig med kostnadskontroll.

Økt aktivitet i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN gir inntektsvekst og resultatøkning i selskapet. Kapasitetsøkning har gitt sterk inntektsvekst og resultatforbedring i SpareBank 1 Markets og potensialet for ytterligere vekst er høyt.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 49 prosent (47 prosent), i morbanken 33 prosent (32 prosent).

Reduserte tap og lavt mislighold

Regnskapsstandarden IFRS 9 Finansielle instrumenter har fra og med første januar 2018 erstattet IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. Implementeringseffekten er ført direkte mot egenkapitalen første januar 2018. Det vises til note 2 og 45 i årsrapporten for 2017, samt note 1 i denne rapporten for ytterligere detaljer.

I 2018 ble tap på utlån 263 millioner kroner (341 millioner). Tap på utlån utgjør 0,17 prosent av totale utlån (0,24 prosent). Tap på utlån i fjerde kvartal var 67 millioner kroner (78 millioner).

På utlån til konsernets næringslivskunder er det i 2018 tapsført 223 millioner kroner (324 millioner), i all hovedsak knyttet til oljerelatert virksomhet.

På utlån til privatmarkeds kunder er det i 2018 tapsført 40 millioner kroner (17 millioner). Av tapene på privatmarkeds kunder er 17 millioner kroner på boliglån og 23 millioner kroner tap på billån og forbrukslån i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier per 31. desember 2018 utgjør 909 millioner kroner (1.155 millioner). Av netto nedgang på 246 millioner kroner utgjør konstateringer en reduksjon på 417 millioner kroner og økning i avsetning for forventet tap 171 millioner kroner.

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 1.682 millioner kroner (1.468 millioner) tilsvarende 1,0 prosent (0,99 prosent) av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Mislighold over 90 dager var 310 millioner kroner (284 millioner). I prosent av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er misligholdet 0,19 prosent (0,19 prosent). Av samlet mislighold er det tapsavsatt 30 millioner kroner (55 millioner), tilsvarende 14 prosent (20 prosent).

Misligholdet fordeler seg på næringslivskunder med 69 millioner kroner (75 millioner) og på privatmarkeds kunder med 242 millioner (209 millioner).

Andre tapsutsatte engasjement utgjør 1.372 millioner kroner (1.184 millioner). Av brutto utlån inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjør andre tapsutsatte engasjement 0,86 prosent (0,80 prosent). 527 millioner kroner (714 millioner) tilsvarende 52 prosent (60 prosent) er nedskrevet.

Andre tapsutsatte engasjement fordeler seg på næringslivskunder med 1.018 millioner kroner (1.164 millioner) og på privatmarkeds kunder med 40 millioner (21 millioner).

Det er god kredittkvalitet i utlånsporteføljen. En svært stor andel av årets tap på utlån er knyttet til oljerelatert virksomhet, men også i denne del av porteføljen er utviklingen positiv.

Forvaltningskapital 161 milliarder kroner

Bankens forvaltningskapital per 31. desember 2018 var 161 milliarder kroner (153 milliarder) og har økt med 8 milliarder tilsvarende 4,9 prosent det siste året. Forvaltningskapitalen har i hovedsak økt som følge av høyere utlånsvolum.

Per 31. desember 2018 er utlån på til sammen 40 milliarder kroner (37 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer dog utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Høy vekst i utlån til bolig

Totale utlån har økt med 11,5 milliarder kroner (11,2 milliarder), tilsvarende 7,8 prosent (8,2 prosent) i 2018 og var 160,3 milliarder (148,8 milliarder) per 31. desember 2018.

- Utlån til personkunder økte i 2018 med 9,4 milliarder kroner (9,3 milliarder) til 108,1 milliarder (98,7 milliarder). Vekst på 9,6 prosent (10,4 prosent)
- Utlån til bedriftskunder økte i 2018 med 2,1 milliarder kroner (1,5 milliarder) til 52,2 milliarder kroner (50,1 milliarder). Vekst på 4,2 prosent (4,1 prosent)

Veksten i boliglån er høy, og bankens markedsandeler er økende. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje og kvaliteten i boliglånsporteføljen er god.

Nye utlån til bedriftskunder er i hovedsak til landbruk og mindre bedrifter, og er prioritert utfra kapitalbegrensninger og lønnsomhetskrav.

SpareBank 1 SMN har i løpet av de siste årene økt andelen lån til personkunder, og andelen personmarkedslån av totale utlån var 67 prosent (66 prosent) per 31. desember 2018.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5)

Innskudd

Innskudd fra kunder økte i 2018 med 4,1 milliarder kroner (9,3 milliarder) til 80,6 milliarder kroner (76,5 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 5,4 prosent (13,9 prosent).

- Innskudd fra personkunder økte med 1,3 milliarder kroner (2,0 milliarder) til 33,1 milliarder kroner, tilsvarende 4,0 prosent (6,8 prosent)
- Innskudd fra bedriftskunder økte med 2,9 milliarder kroner (7,3 milliarder) til 47,6 milliarder kroner, tilsvarende 6,5 prosent (19,5 prosent).
- Innskuddsdekningen i SpareBank 1 SMN var 67 prosent 31. desember 2018 (68 prosent). Innskuddsdekningen inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 50 prosent (51 prosent)

Innskuddsveksten i banken var tilfredsstillende i 2018, både fra personkunder og bedriftskunder.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 9)

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var 9,8 milliarder kroner (10,0 milliarder) ved utgangen av 2018. Nedgangen på i alt 0,3 milliarder kroner på aksjefond er drevet av børsnedgang i siste del av 2018.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	2018	2017	Endring
Aksjefond	5.932	6.235	-303
Spareforsikring	755	840	-85
Aktiv forvaltning	3.147	2.989	158
Totalt	9.834	10.064	-230

Forsikring

Bankens forsikringsportefølje har hatt en vekst på 9,3 prosent i 2018. Det har vært god vekst innenfor de ulike produktene, og størst på tjenestepensjon som har økt med 25 prosent.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	2018	2017	Endring
Skadeforsikring	812	769	43
Personforsikring	351	327	24
Tjenestepensjon	289	232	57
Totalt	1.452	1.328	124

Privatmarked

Totale utlån i privatmarkedet er 113 milliarder kroner (103 milliarder) og totale innskudd 40 milliarder kroner (37 milliarder) per 31. desember. Dette er utlån til og innskudd fra lønnstakere, landbrukskunder og enkeltpersonsforetak.

I privatmarkedet ble samlede driftsinntekter 2.027 millioner kroner (1.926 millioner) i 2018. Netto renteinntekter utgjorde 1.234 millioner kroner (1.137 millioner) og provisjonsinntektene 793 millioner kroner (789 millioner). Inntektene har økt i hovedsak som følge av økte utlån og innskudd. Samlede inntekter økte med 101 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,2 prosent (16,6 prosent). Anvendt kapital er basert på regulatoriske risikovekter og 15,0 prosent kapitalkrav, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlånsmarginen i 2018 ble 1,69 prosent (1,93 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,27 prosent (0,11 prosent) målt mot tremåneders NIBOR. Gjennomsnittet av gjennomsnittlig tremåneders NIBOR var 0,18 prosentpoeng høyere 2018 enn i 2017.

Utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet i 2018 ble henholdsvis 9,3 prosent (10,0 prosent) og 7,7 prosent (6,7 prosent).

Kostnadene i privatmarkedet økte med 10 millioner kroner til 804 millioner kroner i 2018, og bemanningen er redusert med 34 årsverk til 316 årsverk i 2018. Privatmarked har i 2018 innført et nytt CRM- system, Iver. Iver har effektivisert og forbedret kundebehandlingen og styrket samspillet mellom analog og digital betjening.

Det er lav risiko i utlån til privatkunder, noe som reflekteres i lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Lånene er sikret med pant i boligeiendom.

Konserndirektør for privatmarked Svein Tore Samdal overtok stillingen som administrerende direktør i BN Bank fra første desember 2018. Nelly Maske er ny konserndirektør for privatmarkedsvirksomheten. Hun kommer fra stillingen som konserndirektør for Organisasjon og Utvikling.

Næringsliv

Utlån til næringslivskunder er 41 milliarder kroner (39 milliarder) og innskudd 39 milliarder (39 milliarder) per 31. desember 2018. Dette er en diversifisert portefølje med utlån til og innskudd fra i næringslivskunder i Trøndelag og Møre og Romsdal.

Driftsinntektene ble 1.329 millioner kroner (1.315 millioner) i 2018. Netto renteinntekter ble 1.110 millioner kroner (1.108 millioner) og provisjonsinntektene 219 millioner (207 millioner).

Kostnaden økte med 8 millioner kroner til 373 millioner i 2018, bemanningen er uendret i 2018 og var 148 årsverk ved årsskiftet

Samlede tap i næringslivssegmentet er redusert og var 212 millioner kroner (318 millioner) i 2018. Tapene er i all vesentlighet knyttet til utfordringene innen oljerelatert virksomhet.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 11,3 prosent i 2018 (10,5 prosent). Anvendt kapital er basert på regulatoriske risikovekter og 15,0 prosent kapitalkrav, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,73 prosent (2,80 prosent) og minus 0,04 prosent (minus 0,11 prosent) per fjerde kvartal 2018.

Utlånene økte med 2,2 prosent (1,5 prosent) og innskuddene økte med 1,3 prosent (19,5 prosent) i 2018.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i 2018 ble 225,1 millioner kroner (258,1 millioner) før skatt. Resultatene er fra selskapsregnskapene.

Resultat før skatt (mill. kr)	2018	2017	Endring
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	-22,9	2,6	-25,5
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	148,5	128,3	20,2
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	70,4	60,3	10,0
SpareBank 1 Markets	15,1	1,9	13,2
SpareBank 1 SMN Invest	8,0	43,3	-35,3
Andre selskaper	5,9	21,6	-15,7
Sum	225,1	258,1	-33,1

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en svært sterk markedsposisjon, særlig i Trondheim. Markedsandelen i regionen skal fortsatt styrkes. Selskapet har i samarbeid med BN Bank etablert selskapet BN Bolig, hvor selskapene har en eierandel på 50 prosent hver. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet skal i tillegg til inntekter fra eiendomsmegling også bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge hadde et underskudd på 22,9 millioner kroner i 2018 (pluss 2,6 millioner). Resultatet er i hovedsak svekket av:

- Resultat i EiendomsMegler 1 Midt-Norge på 20,2 millioner kroner (37,4 millioner) som følge av kostnadsvekst, og reduserte inntekter. Inntektene er svekket som følge av færre solgte enheter og lavere inntekt per enhet. Antall solgte enheter i 2018 var 6.633 mot 6.712 i 2017
- 40,7 millioner i negativt resultat før skatt (negativt resultat 32,3 millioner) i BN Bolig. EiendomsMegler 1 Midt-Norge konsoliderer resultatet fra BN Bolig som datterselskap. BN Bolig har bygget kapasitet til å ta en posisjon i eiendomsmeglingsmarkedet i Oslo.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge oppnådde et resultat på 148,5 millioner kroner i 2018 (128,3 millioner). Den gode resultatutviklingen skyldes sterk inntektsøkning og begrenset kostnadsvekst. Selskapets forretningsområder er hovedsakelig leasing til SMB-markedet og billån til privatkunder. Porteføljen av leasing- og billånsavtaler utgjør til sammen 7,5 milliarder kroner, hvorav leasingavtalene utgjør 2,9 milliarder kroner (2,8 milliarder) og billån 4,6 milliarder kroner (3,7 milliarder). Selskapet tilbyr også forbrukslån, og denne porteføljen var ved årsskiftet 0,3 milliarder kroner (0,2 milliarder kroner).

SpareBank 1 SamSpar-bankene hadde per 31. desember 2018 en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent og Sparebanken Sogn og Fjordane en eierandel på 7,5 prosent. De øvrige aksjene eies av SpareBank 1 SMN.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde i 2018 et overskudd før skatt på 70,4 millioner kroner (60,3 millioner). Resultatøkningen tilskrives god drift og at selskapet har hatt betydelig vekst, hovedsakelig gjennom oppkjøp av regnskapskontorer i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet har 450 ansatte og en årsomsetning på 445 millioner kroner. 10.000 virksomheter benytter Regnskapshuset, som er representert på 40 kontorer og har en markedsandel på 26 prosent.

Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en teknologisk moderne plattform og et bredt tjenestespekter.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et overskudd i 2018 på 8,0 millioner kroner (43,3 millioner).

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjebeholdning utgjør minus 0,9 millioner kroner av selskapet netto totale inntekter. Selskapet har i tillegg eierinteresser i eiendomsselskapet Grilstad Marina og resultatandelen fra dette selskapet var 13,4 millioner kroner i 2018.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel på 66,7 prosent. Øvrige eiere er SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SR Bank, SpareBank 1 Østlandet og SamSpar-bankene. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim, Ålesund og Stavanger. Det er 143 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Markets eier SpareBank 1 Kapitalforvaltning 100 prosent (tidligere Allegro Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning). Selskapet er sentralt i SpareBank 1 Markets sin satsing på kapitalforvaltning med en samlet forvaltningskapital på 16 milliarder kroner. Selskapet har 17 ansatte.

SpareBank 1 Markets sitt konsernresultat før skatt per 31. desember 2018 ble 15,1 millioner kroner (1,9 millioner). Det har vært en sterk inntektsutvikling spesielt innenfor emisjoner av egenkapital og obligasjoner, aksjehandel og valuta-/rentederivat sammenlignet med foregående år.

DeBank AS

SpareBank 1 SMN har med virkning fra første januar 2019 kjøpt aksjene i DeBank, som har hovedkontor i Trondheim og har 18 ansatte. Per første halvår 2018 hadde selskapet en utlånskapital på 90 millioner kroner, driftsinntekter på 6,0 millioner og resultat før skatt på minus 13,2 millioner. Ingen ansatte i DeBank vil bli overtallig som følge av oppkjøpet. DeBank vil inntil videre drives som datterselskap i SpareBank 1 SMN. SpareBank 1 SMN øker satsingen på små og mellomstore bedrifter og vil gjennom dette oppkjøpet styrke tilbudet innen fordringsfinansiering, som er et raskt voksende marked.

Søndre gate 4-10 AS

SpareBank 1 SMN aksepterte den 9. november 2017 et bud på eiendommen Søndre gate 4-10, bankens hovedkontor. SpareBank 1 SMN med datterselskaper vil leie tilbake ca. 70 prosent av arealet i en 15 års leiekontrakt med opsjon på forlengelse. Estimert årlig brutto årsleie i 2018 er 36,4 millioner kroner. Brutto eiendomsverdi er 755 millioner kroner og har gitt SpareBank 1 SMN en gevinst på 144 millioner. Transaksjonen ble slutført i andre kvartal 2018 i form av salg av eiendomsselskapet Søndre gate 4-10 AS.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken har en konservativ likviditetsstrategi. Strategien legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i 12 måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 26 milliarder kroner og er finansiert i 25 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Myndighetene stiller krav til at kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder uten tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. LCR er beregnet til 183 prosent per 31. desember 2018 (164 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 31. desember 2018 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 50 prosent (51 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 89 prosent (80 prosent) per 31. desember 2018.

SpareBank 1 Boligkreditt er en viktig finansieringskilde og boliglån for 38 milliarder kroner er solgt per 31. desember 2018.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook negative) og A- (outlook stable). Moody's endret i juli 2017 utsiktene for SpareBank 1 SMN og andre norske banker fra «stable» til «negative» outlook. Endringen er utløst som følge av innføring av EUs krisehåndteringsdirektiv i norsk lovgivning.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2018 ble 14,6 prosent (14,6 prosent). Konsernets målsetting for ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent. Myndighetskravet til ren kjernekapitaldekning er 14,1 prosent.

Risikoveid balanse (beregningsgrunnlaget) har økt med 6,7 prosent i 2018 i all hovedsak som følge av høy boliglånsvekst og økt kapitalkrav knyttet til overgangsordningen i kapitalkravsregelverket. Ren kjernekapital har økt med 7,0 prosent som følge av godt resultat også i 2018.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er 7,4 prosent (7,2 prosent ved årsskiftet).

Krav til ren kjernekapital inkludert kombinerte bufferkrav er 12 prosent. Inklusive et pilar 2-krav på 2,1 prosent er det samlede myndighetskrav til ren kjernekapital på 14,1 prosent.

Finanstilsynets endelige vurdering av tillegg for risikoer som ikke dekkes tilstrekkelig av pilar 1, ble fastsatt til 2,1 prosent i 2015. Påslaget er hovedsakelig knyttet til eierrisiko, markedsrisiko og konsentrasjonsrisiko på kreditt. SpareBank 1 SMN har mål om en ledelsesbuffer på om lag 1 prosent over samlede pilar 1 samt pilar 2-krav til å kunne absorbere svingninger i risikovektet balanse samt svingninger i konsernets resultat. På bakgrunn av dette er konsernets kapitalmål på 15 prosent, ved utgangen av 2018. I fjerde kvartal 2018 reduserte Finanstilsynet Pilar 2-påslaget til 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner, gjeldende fra 2019.

Finanstilsynet foreslo den 18. oktober 2018 i et brev til Finansdepartementet at SpareBank 1 SMN, som en av flere regionbanker, skal defineres som systemviktig (SIFI). Får Finanstilsynet gjennomslag for sitt syn, må SpareBank 1 SMN oppfylle et SIFI-bufferkrav på 2 prosentpoeng. Samlet krav til ren kjernekapital vil da være på 16,1 prosent, gitt dagens nivå på motsyklisk buffer, samt gjeldende Pilar 2 påslag.

Ren kjernekapitaldekning uten overgangsregler utgjør 16,9 prosent per 31. desember 2018. Det økte bufferkravet motvirkes av effekten SpareBank 1 SMN vil oppnå når det særnorske kapitalkravet knyttet til overgangsreglene bortfaller.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2018 (inklusive et foreslått utbytte på 5,10 kroner) var 83,87 kroner (78,81) og resultatet per egenkapitalbevis ble 9,97 kroner (8,71).

Pris/Inntjening var 8,44 (9,44) og pris/bok 1,00 (1,04).

Kursen ved årsskiftet var 84,20 kroner og det er i 2018 utbetalt 4,40 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2017.

Risikoforhold

Konsernets problemlån preges av utfordringene knyttet til offshorenæringen. Lån til oljerelatert virksomhet utgjør per 31. desember 2018 2,6 prosent av konsernets samlede utlån. Kredittkvaliteten i bankens øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende. Det har ikke vært noen smitteeffekter fra oljerelatert virksomhet til andre bransjer, og det foreligger ingen øvrige vesentlige konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Det er positive vekstsignaler både internasjonalt og i Norge, men det er økt usikkerhet knyttet til handelskonflikter. Den norske kronen har styrket seg gjennom 2018, men svekket seg noe mot slutten av året. Kronen er fortsatt på et relativt svakt nivå, noe som er positivt for norsk eksportnæring. Det forventes

en viss styrking av kronen fremover. Reallønnsveksten forventes å øke noe. Kombinert med et fortsatt lavt rentenivå vurderer banken at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje vil være lav. Arbeidsledigheten er redusert i bankens markedsområde og banken legger til grunn at nivået vil være relativt moderat også fremover.

Kredittveksten blant norske husholdninger er fortsatt høyere enn lønnsveksten, men veksten er redusert gjennom 2018. Renteøkninger vil kunne påvirke boligprisene negativt, og det vil sannsynligvis virke dempende på kredittetterspørselen. Fallende boligpriser og forventingen om høyere renter vil sannsynligvis føre til økt sparerate i norske husholdninger, noe som vil kunne gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene og særlig verdsettelse av basisswapper bidrar til volatilitet. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se avsnitt foran om finansiering og likviditet).

Forsikringsfusjon

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA inngikk 24. september 2018 avtale om å slå sammen sine forsikringsvirksomheter. Fusjonen ble godkjent av Finanstilsynet 21. desember og trådte i kraft med virkning fra første januar 2019. Det fusjonerte selskapets navn er Fremtind Forsikring AS. Som ledd i transaksjonen er planen å fisjonere de individuelle personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS (livselskapet) og DNB Livsforsikring AS og de bedriftsbetalte personrisikoforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS, til det fusjonerte selskapet. Denne delen av transaksjonen planlegges gjennomført i løpet av første kvartal 2019.

I transaksjonsavtalen er det lagt til grunn et bytteforhold på 80 prosent for SpareBank 1 Gruppen AS og 20 prosent for DNB ASA. Dette bytteforholdet baserer seg på fremforhandlet markedsverdi av de to skadeforsikringsselskapene, inklusive verdien av personrisikoproduktene i den planlagte fisjonen. DNB ASA skal deretter kjøpe seg opp til en eierandel på 35 prosent i selskapet. DNB har i tillegg sikret seg en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 prosent eierandel.

I transaksjonen er det nye skadeselskapet verdsatt til 19,75 milliarder kroner, inklusive verdien av personrisikoprodukter. Fremtind, uten personrisikoproduktene, er verdsatt til 13,5 milliarder kroner. Basert på tall per 31. desember 2017 og proforma konsernregnskap, vil fusjonen og DNBs oppkjøp fra 20 til 35 prosent eierandel, samlet sett medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernivå på ca. 4,7 milliarder kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen er ca 2,5 milliarder kroner. SpareBank 1 SMN sin andel av denne økningen (19,5 prosent) utgjør ca. 488 millioner kroner. Dette gir imidlertid tilnærmet uendret ren kjernekapitaldekning i konsernet. Sistnevnte skyldes at den økte bokførte verdien av eierandelen i SpareBank 1 Gruppen AS øker fradraget i ren kjernekapital og øker risikovektet beregningsgrunnlag. Samlet sett vil dette tilnærmet nøytralisere effekten av økte bokførte verdier.

SpareBank 1 Gruppen AS (morselskapet) vil, før man hensyntar effekten av eventuell overføring av personrisikoproduktene, få en skattefri gevinst på ca. 1,71 milliarder kroner som følge av nedsalget til DNB ASA. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. SpareBank 1 SMN

sin andel av et eventuelt utbytte utgjør 334 millioner kroner. Utbyttet vil redusere verdien av konsernets bokførte verdi av investeringen i SpareBank 1 Gruppen, og dermed også redusere både fradraget i ren kjernekapital og størrelsen på risikovektet beregningsgrunnlag (ref. foregående avsnitt). Konsernets kapitaldekning vil således øke. Basert på konsernets regnskapstall per 31. desember 2018 vil dette medføre en økt ren kjernekapitaldekning på anslagsvis 0,3-0,4 prosentpoeng. Et eventuelt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen vil være betinget av kapitalsituasjonen og beslutninger i selskapets styrende organer og kan ikke gjennomføres før tidligst i andre kvartal 2019.

Utsikter

De økonomiske utsiktene i Trøndelag og Møre og Romsdal er gode. Bankens forventningsbarometer viser økt optimisme i næringslivet.

Styret er tilfreds med at banken fortsatt styrker posisjonen i privatmarkedet med flere kunder og sterk vekst i utlån til boligformål. Dette bekrefter at strategien med å være en digital bank med personlig og lokal signatur fungerer. Banken legger til grunn en utlånsvekst som er i overkant av markedsveksten også i 2019.

Banken styrker posisjonen som den ledende banken for små bedrifter gjennom et bredt produktspekter, gode digitale løsninger og kompetente rådgivere. Gjennom oppkjøpet av DeBank utvides produktspekteret overfor bedriftene. Utlånsveksten til næringslivskunder er primært på små og mellomstore bedrifter. Dette forventes å fortsette.

Tapene i 2018 er lavere enn i 2017, og er i all hovedsak innenfor oljerelatert virksomhet. Det er en positiv utvikling i bankens eksponering innen denne porteføljen. I bankens øvrige utlånsportefølje er det fortsatt svært lite tap. Tap på utlån er på et lavt nivå, og banken forventer at tapene i 2019 ikke vil være høyere enn i 2018.

Finansbransjen står foran store endringer. Betalingsdirektivet PSD2 vil gi store muligheter for bedre kundeopplevelser. Banken og SpareBank 1-alliansen har satt ambisiøse mål om å tilby bedre tjenester og tilføre mer verdi for eksisterende og nye kunder. Investeringene vil øke som følge av dette, men morbankens ambisjon om nullvekst i kostnader står fast.

SpareBank 1 Gruppen og DNBs sammenslåing av skadeforsikringsvirksomhetene bekrefter verdien av bankenes distribusjonsmodell, medfører økt effektivitet samt ytterligere styrking av konkurransekraften i forsikringsmarkedet. Banken får en betydelig gevinst i 2019 som følge av transaksjonen.

Ren kjernekapitaldekning er på 14,6 prosent og i underkant av konsernets målsetting. Uvektet kapitaldekning på 7,4 prosent viser at banken er meget solid. Banken vil fortsatt arbeide med kapitaleffektivisering for å styrke lønnsomhet og ivareta soliditet. Styret legger til grunn at konsernets kapitalmål vil nås gjennom styring av de kapitalkrevende aktivitetene. I fjerde kvartal 2018 reduserte finanstillsynet bankens Pilar 2 krav med 0,2 prosentpoeng til 1,9 prosent, gjeldende fra 2019.

Konsernsjef Finn Haugan vil våren 2019 fratrukke seg etter 28 år i stillingen. Jan Frode Jansson tiltrer som konsernsjef fra samme tidspunkt.

Styret er godt fornøyd med konsernets prestasjoner og resultater i 2018 og forventer at 2019 blir et godt år med styrket bankdrift, god vekst og forbedret soliditet.

Trondheim, 6. februar 2019
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Morten Loktu

Janne T. Thomsen

Erik Gunnes
Ansattrepresentant

Venche Johnsen
Ansattrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank					Konsern				
		Januar - Desember					Januar - Desember		
4.kv.17	4.kv.18	2017	2018*	(mill. kr)	Note	2018*	2017	4.kv.18	4.kv.17
920	995	3.571	3.737	Renteinntekter		4.057	3.825	1.082	989
	501		1.902	Herav renteinntekt amortisert kost		2.226		589	
403	434	1.599	1.640	Rentekostnader		1.655	1.600	438	400
517	561	1.972	2.097	Netto renteinntekter	10	2.403	2.225	644	589
291	280	1.098	1.102	Provisjonsinntekter		1.387	1.390	343	372
28	23	98	92	Provisjonskostnader		168	168	42	49
12	9	38	32	Andre driftsinntekter		958	783	242	206
275	266	1.038	1.042	Netto provisjons- og andre inntekter		2.177	2.005	543	529
22	2	629	516	Utbytte		8	6	2	0
-	-	-	-	Netto resultat fra eierinteresser	3	416	437	130	147
49	-52	146	152	Netto resultat fra finansielle instrumenter	3	334	317	-37	108
71	-50	776	668	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		757	760	95	256
862	777	3.786	3.807	Sum inntekter		5.337	4.989	1.282	1.374
126	129	575	577	Personalkostnader		1.584	1.426	391	362
169	198	634	685	Andre driftskostnader		1.040	943	311	255
295	327	1.209	1.262	Sum driftskostnader	11	2.624	2.369	701	618
567	451	2.577	2.546	Resultat før tap		2.713	2.621	580	756
72	58	323	229	Tap på utlån, garantier m.v.	6,7	263	341	67	78
495	393	2.253	2.316	Resultat før skatt	3	2.450	2.279	513	678
116	102	403	456	Skattekostnad		509	450	104	122
-	-18	-	62	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	2,3	149	-1	-8	-4
379	273	1.850	1.922	Periodens resultat		2.090	1.828	401	553
8	9	33	36	Hybridkapitaleiernes andel av periodens resultat		37	33	9	8
237	169	1.162	1.207	Egenkapitalbeveiseiernes andel av periodens resultat		1.291	1.128	247	341
134	95	655	680	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat		727	636	139	192
				Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat		34	32	6	12
379	273	1.850	1.922	Periodens resultat		2.090	1.828	401	553
				Resultat/Utvannet resultat per egenkapitalbevis	17	9,97	8,71	1,90	2,63

* Resultatregnskapet for perioden januar - desember 2018 reflekterer implementering av IFRS 9 fra 1. januar 2018. For ytterligere informasjon om effekter av implementeringen, se note 2 og 45 i årsrapporten for 2017. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Totalresultat

Morbank					Konsern			
		Januar - Desember			Januar - Desember			
4.kv.17	4.kv.18	2017	2018	(mill. kr)	2018	2017	4.kv.18	4.kv.17
379	273	1.850	1.922	Periodens resultat	2.090	1.828	401	553
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat								
-24	18	-24	18	Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	18	-20	-	-20
6	-6	6	-6	Skatt på estimatavvik pensjon	-6	5	-	5
-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede og felleskontrollerte foretak	1	4	0	5
-18	12	-18	12	Sum	13	-11	0	-10
Poster som vil bli reklassifisert til resultat								
9	-7	15	-	Endring i virkelig verdi for investeringer over totalresultat	-	15	-7	9
-	-0	-	-2	Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-2	-	-0	2
-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede og felleskontrollerte foretak	-38	4	-3	-
-	-	-	-	Skatt	-	-	0	-
9	-7	15	-2	Sum	-40	19	-9	12
-8	6	-3	11	Sum andre inntekter og kostnader	-27	8	-9	1
371	278	1.847	1.933	Totalresultat	2.063	1.836	392	554
8	9	33	36	Hybrikkapitaleiernes andel av periodens totalresultat	37	33	9	8
232	172	1.160	1.213	Egenkapitalbeviseiernes andel av periodens totalresultat	1.274	1.132	241	341
131	97	654	684	Grunnfondskapitalens andel av periodens totalresultat	718	638	136	192
				Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat	34	32	6	13
371	278	1.847	1.933	Totalresultat	2.063	1.836	392	554

Utvidet resultatregnskap består av poster ført direkte mot egenkapitalen som ikke er transaksjoner med eiere, jfr IAS 1.

Balanse

Morbank				Konsern	
31.12.17	31.12.18 (mill. kr)		Note	31.12.18	31.12.17
3.313	883	Kontanter og fordringer på sentralbanker		883	3.313
9.543	11.178	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		5.074	4.214
104.769	112.659	Netto utlån til kunder	5	119.728	110.959
19.895	20.428	Sertifikater og obligasjoner	15	20.348	19.736
4.328	3.914	Derivater	15	4.119	4.351
169	391	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	15	1.873	1.825
3.940	4.309	Investering i eierinteresser		6.098	5.760
3.120	2.610	Investering i konsernselskaper		-	-
82	82	Virksomhet holdt for salg	2	43	649
522	533	Immaterielle eiendeler		851	793
703	733	Øvrige eiendeler	12	1.687	1.654
150.383	157.720	Eiendeler		160.704	153.254
9.047	8.546	Innskudd fra kredittinstitusjoner		9.214	9.607
77.362	81.448	Innskudd fra og gjeld til kunder	9	80.615	76.476
42.194	44.269	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14	44.269	42.194
3.341	2.933	Derivater	15	2.982	3.343
909	1.892	Annen gjeld	13	2.670	1.923
-	-	Virksomhet holdt for salg	2	1	1
2.159	2.224	Ansvarlig lånekapital	14	2.268	2.201
135.011	141.311	Sum gjeld		142.018	135.744
2.597	2.597	Eierandelskapital		2.597	2.597
-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital		-4	-8
895	895	Overkursfond		895	895
5.079	5.602	Utjevningsfond		5.594	5.072
571	661	Avsatt utbytte		661	571
322	373	Avsatt gaver		373	322
4.831	5.126	Grunnfondskapital		5.126	4.831
126	155	Fond for urealiserte gevinster		155	126
-	-	Annen egenkapital		1.608	1.547
950	1.000	Hybridkapital		1.043	993
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		637	565
15.372	16.409	Sum egenkapital		18.686	17.510
150.383	157.720	Gjeld og egenkapital		160.704	153.254

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
Januar - Desember			Januar - Desember	
2017	2018	(mill. kr)	2018	2017
1.850	1.922	Resultat etter skatt	2.090	1.828
50	66	+ Av- og nedskrivninger	98	102
323	229	+ Tap på utlån/garantier	263	341
2.223	2.218	Tilført fra årets virksomhet	2.451	2.271
656	366	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	170	480
-455	575	Økning/(reduksjon) annen gjeld	387	-339
-8.593	-8.138	Reduksjon/(økning) utlån	-9.059	-9.946
-1.340	-1.636	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	-860	-322
8.972	4.086	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	4.140	9.308
-1.252	-501	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstitusjoner	-393	-902
-2.259	-533	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	-613	-2.179
-2.047	-3.563	A) Netto likviditetsendring fra virksomhet	-3.778	-1.629
-95	-60	Brutto investeringer bygninger/driftsmidler	-126	383
-145	140	Netto innbetalt kapital tilknyttede selskaper/datterselskaper	232	-685
94	-222	Reduksjon/(økning) aksjer og eierinteresser	-47	-249
-146	-141	B) Netto likviditetsendring investeringer	59	-546
-27	66	Økning/(reduksjon) i ansvarlig lånekapital	66	-27
0	0	Innbetalinger/(utbetalinger) knyttet til eierandelskapital	15	-21
-390	-571	Utbetalt utbytte	-571	-390
-220	-322	Besluttet gaveutdeling	-322	-220
-33	14	Hybridkapital	13	-33
5.860	2.087	Økning/(reduksjon) annen langsiktig gjeld	2.088	5.862
5.191	1.274	C) Netto likviditetsendringer finansiering	1.289	5.173
2.998	-2.430	A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året	-2.430	2.998
315	3.313	Likviditetsbeholdning per 1.1	3.313	315
3.313	883	Likviditetsbeholdning ved utgangen av kvartalet	883	3.313
2.998	-2.430	Endring	-2.430	2.998

Endring i egenkapital

Morbank (mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						Sum egenkapital
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Hybrid- kapital	
Egenkapital per 1.1.17	2.597	895	4.499	4.490	609	126	-	950	14.166
Periodens resultat	-	-	327	580	893	17	-	33	1.850
Utvidede resultatposter									
Virkelig verdiendring for investeringer over totalresultat	-	-	-	-	-	-	15	-	15
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-18	-	-18
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-3	-	-3
Totalresultat for perioden	-	-	327	580	893	17	-3	33	1.847
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2016	-	-	-	-	-389	-	-0	-	-390
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-220	-	-	-	-220
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-33	-33
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	0
Andre egenkapitalføringer	-	-	5	9	-	-17	3	-	-
Sum transaksjoner med eierne	0	-	5	9	-609	-17	3	-33	-642
Egenkapital per 31.12.17	2.597	895	4.831	5.079	893	126	-	950	15.372

Morbank (mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						Sum egenkapital
	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Hybrid- kapital	
Egenkapital per 31.12.17	2.597	895	4.831	5.079	893	126	-	950	15.372
Implementeringseffekt IFRS 9	-	-	-	-	-	-	-17	-	-17
Egenkapital per 1.1.18	2.597	895	4.831	5.079	893	126	-17	950	15.355
Periodens resultat	-	-	297	526	1.034	29	-	36	1.922
Utvidede resultatposter									

Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat							-2		-2
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	12	-	12
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	11	-	11
Totalresultat for perioden	-	-	297	526	1.034	29	11	36	1.933

**Transaksjoner med
eierne**

Utbetalt utbytte for 2017	-	-	-	-	-571	-	-	-	-571
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-322	-	-	-	-322
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	1.000	1.000
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-950	-950
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-36	-36
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-2	-4	-	-	6	-	-0
Sum transaksjoner med eierne	0	-	-2	-4	-893	-	6	14	-879
Egenkapital per 31.12.18	2.597	895	5.126	5.602	1.034	155	-	1.000	16.409

Konsern	Innskutt egenkapital		Kontrollerende eierinteresser							Sum
			Opptjent egenkapital							
(mill. kr)	Eierandels- kapital	Overkurs- fond	Grunnfonds- kapital	Utjevnings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Hybrid- kapital	Ikke- kontrollerende eierinteresser	egenkapital
Egenkapital per 1.1.17	2.593	895	4.499	4.487	609	139	1.656	950	425	16.253
Periodens resultat	-	-	327	580	893	17	-54	33	32	1.828
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	8	-	-	8
Virkelig verdiendring for investeringer over totalresultat	-	-	-	-	-	-	15	-	-	15
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-16	-	1	-15
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	7	-	1	8
Totalresultat for perioden	-	-	327	580	893	17	-46	33	32	1.836
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2016	-	-	-	-	-389	-	-0	-	-	-390
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-220	-	-	-	-	-220
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	43	-	43
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-33	-	-33
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets ^{*)}	-4	-	-	-4	-	-	-12	-	-	-21
Andre egenkapitalføringer	-	-	5	9	-	-30	-31	-	2	-44
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-21	-	-	-21
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	105	105
Sum transaksjoner med eierne	-4	-	5	5	-609	-30	-63	9	107	-580
Egenkapital per 31.12.17	2.588	895	4.831	5.072	893	126	1.547	993	565	17.510

^{*)} Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

(mill. kr)	Kontrollerende eierinteresser										
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							Ikke-kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
	Eierandelskapital	Overkursfond	Grunnfonds-kapital	Utjevning-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Hybrid-kapital			
Egenkapital per 31.12.17	2.588	895	4.831	5.072	893	126	1.547	993	565	17.510	
Implementeringseffekt IFRS 9	-	-	-	-	-	-	-24	-	-	-24	
Egenkapital per 1.1.18	2.588	895	4.831	5.072	893	126	1.523	993	565	17.486	
Periodens resultat	-	-	297	526	1.034	29	131	37	34	2.090	
Utvidede resultatposter											
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-38	-	-	-38	
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	-2	-	-	-2	
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	13	-	-	13	
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-27	-	-	-27	
Totalresultat for perioden	-	-	297	526	1.034	29	105	37	34	2.063	
Transaksjoner med eierne											
Utbetalt utbytte for 2017	-	-	-	-	-571	-	-	-	-	-571	
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-322	-	-	-	-	-322	
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	1.000	
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-950	-	-950	
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-37	-	-37	
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	0	-	-	-	-	-	0	
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets ^{*)}	4	-	-	0	-	-	11	-	-	15	
Andre egenkapitalføringer	-	-	-2	-4	-	-	-5	-	-	-12	
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-24	-	-	-24	
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	38	38	
Sum transaksjoner med eierne	4	-	-2	-4	-893	-	-19	13	38	-863	
Egenkapital per 31.12.18	2.592	895	5.126	5.594	1.034	155	1.608	1.043	637	18.686	

^{*)} Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	30
Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	32
Note 3 - Segmentrapportering	34
Note 4 - Kapitaldekning	37
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	39
Note 6 - Tap på utlån og garantier	40
Note 7 - Tapsavsetning på utlån og garantier	41
Note 8 - Brutto utlån	43
Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	44
Note 10 - Netto renteinntekter	45
Note 11 - Andre driftskostnader	46
Note 12 - Øvrige eiendeler	47
Note 13 - Annen gjeld	48
Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	49
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	50
Note 16 - Likviditetsrisiko	53
Note 17 - Resultat per egenkapitalbevis	54

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2017. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med unntak av implementering av IFRS 9, som beskrevet under.

IFRS 9

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler innregning, klassifisering, måling og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. IFRS 9 er gjeldende fra første januar 2018 og er godkjent av EU.

Utfyllende informasjon om implementering av IFRS 9 i SpareBank1 SMN finnes i note 2 og note 45 i årsregnskapet for 2017.

Som tillatt av overgangsbestemmelsene i IFRS 9, har vi valgt å ikke omarbeide sammenligningstallene, og disse er presentert i tråd med tidligere regnskapsprinsipper som beskrevet i årsrapporten for 2017. Justeringer i bokførte verdier ved implementeringstidspunktet første januar 2018 er foretatt mot egenkapital, og det er gitt nye noteopplysninger i tråd med IFRS 7. Noteopplysninger etter gamle prinsipper er de samme som presentert tidligere perioder.

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 er finansielle eiendeler klassifisert i tre målekategorier: Virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsinnregning av eiendelen. For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter og egenkapitalinstrumenter. Klassifiseringen av finansielle eiendeler bestemmes ut fra kontraktmessige vilkår for de finansielle eiendelene og hvilken forretningsmodell som brukes for styring av porteføljen som eiendelene inngår i.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktmessige kontantstrømmer og salg, skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente (tidsverdi av penger, kredittmargin og andre normale marginer knyttet til utlån og fordringer) og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktfestede kontantstrømmer. Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI. Når egenkapitalinstrumenter utpekes til virkelig verdi med verdiendringer ført mot OCI skal ordinære utbytter resultatføres, mens verdiendringer ikke skal til resultatet verken løpende eller ved avhendelse.

Finansielle forpliktelser

Finansielle forpliktelser skal fortsatt måles til amortisert kost med unntak av finansielle derivater målt til virkelig verdi, finansielle instrumenter som inngår i en handelsportefølje og finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet.

Tapsnedskrivning utlån

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Målingen av avsetningen for forventet tap avhenger av om kreditt risikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kreditt risikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. Hvis kreditt risikoen har økt vesentlig skal det

avsettes for forventet tap over hele levetiden. Metodikken i IFRS 9 standarden innebærer noe større volatilitet i nedskrivningene, og det forventes at nedskrivninger kommer tidligere. Dette vil være spesielt merkbart ved inngangen til en nedgangskonjunktur.

Nærmere beskrivelse av bankens nedskrivningsmodell

Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Banken benytter tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier innregnes som tap.

Tapsestimatene vil bli beregnet basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. Sparebank 1 SMN har besluttet å benytte både absolutte og relative endringer i PD som kriterie for flytting til trinn 2. Den viktigste driveren for en vesentlig endring i kredittrisiko er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. En endring i PD med over 150 prosent er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg må endringen i PD minimum være over 0,6 prosentpoeng. Kunder med mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres også en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det settes på særskilt overvåking.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Dette er eiendeler som under tidligere regelverk var definert som misligholdte og nedskrevne.

SpareBank 1 SMN beregner tapsavsetningen for eiendeler i trinn 1 og 2 etter IFRS 9 som nåverdien av eksponering (EAD) multiplisert med tapssannsynlighet (PD) multiplisert med tap ved mislighold (LGD). SpareBank 1 SMN har gruppert utlånene i tre porteføljer og foretar fremskriving i en 5 års periode for hver portefølje.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

SpareBank 1 SMN -konsernet har innskuddspensjonsordning. For ytterligere beskrivelse av pensjonsordningen, se note 24 i årsrapporten for 2017.

Konsernets pensjonsforpliktelser regnskapsføres i henhold til IAS 19R. Estimatavvik føres derfor direkte mot egenkapitalen og presenteres under andre inntekter og kostnader.

Ytelsesordningen ble besluttet avvirket i styremøte 21. oktober 2016. Ansatte i ytelsesordningen gikk over på innskuddsbasert pensjon fra første januar 2017, og har mottatt fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Fripoliser forvaltes av SpareBank 1 SMN pensjonskasse som fra første januar 2017 er fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Pensjonskasse som omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Styret i SpareBank 1 SMN pensjonskasse skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltagere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i SpareBank 1 SMN pensjonskasse.

Det er foretatt ny beregning av konsernets pensjonsforpliktelser per 31. desember 2018:

Økonomiske forutsetninger	31.12.17	1.1.18	31.12.18
Diskonteringsrate	2,40 %	2,40 %	2,60 %
Avkastning	2,40 %	2,40 %	2,60 %
Lønnsregulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Arbeidsgiveravgift	19,10 %	19,10 %	19,10 %

Demografiske forutsetninger

Dødelighet, Giftemåls sannsynlighet etc	K2013 BE
Uførhet	IR73
Frivillig avgang	2% til 50år, 0% etter 50år

Bevegelse hittil i år konsern (mill.kr)	Sikret	Usikret	Totalt
Netto pensjonsforpliktelse IB	-171	24	-147
Korrigerings mot EK IB	0	-	0
Korrigerings mot EK UB	-18	-2	19
Netto pensjonskostnad	-4	2	-2
Foretakets tilskudd	0	-	0
Utbetalinger over drift	-	-3	-3
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.18	-193	21	-172

Finansiell status konsern (mill. kr)	31.12.18	31.12.17
Pensjonsforpliktelse	628	651
Verdi av pensjonsmidler	-803	-802
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-175	-151
Arbeidsgiveravgift	3	4
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-172	-147

Pensjonskostnad konsern (mill.kr)	2018	2017
-----------------------------------	------	------

Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	1	1
Renter	-4	-5
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-3	-4
Arbeidsgiveravgift	0	0
Innskuddspensjon og AFP	98	83
Periodens pensjonskostnad	96	79

Virksomhet holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

Eiendeler og gjeld relatert til bankens hovedkontor i Søndre Gate 4-10 i Trondheim sentrum (SpareBank 1 Kvartalet AS) ble klassifisert som holdt for salg fra fjerde kvartal 2017 basert på konsernledelsen og styrets godkjenning av salget av eiendommen, samt at prosessen var kommet så langt at det var høyst sannsynlig at salget ville være gjennomført innen 12 måneder.

SpareBank 1 SMN aksepterte den 9. november 2017 et bud på eiendommen. SpareBank 1 SMN med datterselskaper vil leie tilbake ca. 70 prosent av arealet i en 15 års leiekontrakt med opsjon på forlengelse. Estimert årlig brutto årsleie i 2018 er 36,4 millioner kroner. Brutto eiendomsverdi som er 755 millioner kroner, og har gitt SpareBank 1 SMN en gevinst på 144 millioner. Transaksjonen ble slutført i andre kvartal 2018 i form av salg av eiendomsselskapet Søndre gate 4-10 AS.

31.12.18 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Virksomhetens resultat	Eierandel
Mavi XV AS konsern	43	1	5	-1	5	100 %
Søndre gate 4-10 AS	-	-	144	-	144	100 %
Sum Holdt for salg	43	1	148	-1	149	

Note 3 - Segmentrapportering

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 31. desember 2018

Resultatregnskap (i mill kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1 Markets	EM 1	SB1 Finans MN	SB1- Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/ elim	Total
Netto renteinntekter	1.056	981	-14	-1	275	-0	-	-	105	2.403
Renter av anvendt kapital	177	129	-	-	-	-	-	-	-306	-
Sum renteinntekter	1.234	1.110	-14	-1	275	-0	-	-	-201	2.403
Netto provisjons- og andre inntekter	793	202	460	497	62	444	-	-	-282	2.177
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	17	105	-	-	-	289	92	255	757
Sum inntekter	2.027	1.329	551	496	337	444	289	92	-228	5.337
Sum driftskostnader	804	373	536	519	155	373	-	-	-137	2.624
Resultat før tap	1.223	956	15	-23	182	71	289	92	-92	2.713
Tap på utlån, garantier m.v.	17	212	-	-	34	-	-	-	-	263
Resultat før skatt	1.206	744	15	-23	149	71	289	92	-92	2.450
EK avkastning*)	13,2%	11,3%								12,2%
Balanse										
Utlån til kunder	112.723	40.458	-	-	7.760	-	-	-	-714	160.317
Herav solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt	-38.189	-1.656	-	-	-	-	-	-	0	-39.844
Nedskrivning utlån	-103	-594	-	-	-45	-	-	-	-2	-744
Andre eiendeler	121	4.261	2.258	1.114	9	394	1.569	1.238	30.012	40.975
Sum eiendeler	74.552	42.560	2.258	1.114	7.723	394	1.569	1.238	29.296	160.704
Innskudd fra og gjeld til kunder	40.046	39.236	-	-	-	-	-	-	1.333	80.615
Annen gjeld og egenkapital	34.506	3.324	2.258	1.114	7.723	394	1.569	1.238	27.963	80.089
Sum egenkapital og gjeld	74.552	42.560	2.258	1.114	7.723	394	1.569	1.238	29.296	160.704

Konsern 31. desember 2017

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat-marked	Nærings- liv	SB1		SB 1		SB1	SB 1		BN	Øvrige/elim	Total
			Markets	1	Finans	SMN		Regnskaps-huset	Gruppen			
Netto renteinntekter	993	977	-15	3	228		-1	-	-		38	2.225
Renter av anvendt kapital	144	131	-	-	-		-	-	-		-274	-
Sum renteinntekter	1.137	1.108	-15	3	228		-1	-	-		-236	2.225
Netto provisjons- og andre inntekter	789	199	369	473	55		377	-	-		-257	2.005
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	9	82	-0	-		-	349	94		226	760
Sum inntekter	1.926	1.315	437	477	283		376	349	94		-269	4.989
Sum driftskostnader	794	365	435	474	137		315				-152	2.369
Resultat før tap	1.132	950	2	3	146		61	349	94		-116	2.621
Tap på utlån, garantier m.v.	5	318			18		-	-	-		-0	341
Resultat før skatt	1.127	632	2	3	128		61	349	94		-116	2.279
EK avkastning *)	16,6 %	10,5 %										11,5 %

Balanse

Utlån til kunder	103.131	39.482	-	-	6.740		-	-	-		-569	148.784
Herav solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	-35.047	-1.666	-	-	-		-	-	-		0	-36.713
Individuell nedskrivning utlån	-22	-729	-	-	-12		-	-	-		-2	-765
Gruppenedskrivning utlån	-90	-218	-	-	-24		-	-	-		-15	-347
Andre eiendeler	168	4.141	2.242	612	20		323	1.569	1.149		32.070	42.295
Sum eiendeler	68.141	41.010	2.242	612	6.724		323	1.569	1.149		31.483	153.254
Innskudd fra og gjeld til kunder	37.182	38.719	-	-	-		-	-	-		574	76.476
Annen gjeld og egenkapital	30.959	2.290	2.242	612	6.724		323	1.569	1.149		30.909	76.778
Sum egenkapital og gjeld	68.141	41.010	2.242	612	6.724		323	1.569	1.149		31.483	153.254

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i PM og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 15,0 prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål per 31. desember 2018

***) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle eiendeler (mill. kr)

	31.12.2018	31.12.2017
Utbytte	8	6
Gevinst/(tap) på aksjer	96	62
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	187	124
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	10	7
Gevinst/(tap) på valuta	63	45
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	-77	58
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	58	43
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbøkføring ***)	-4	-22
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	334	317
SpareBank 1 Gruppen	289	349
SpareBank 1 Boligkreditt	-7	-41
SpareBank 1 Næringskreditt	15	19
BN Bank eks. resultatandel BN Bolig	97	98
SpareBank 1 Kredittkort	23	15
SpareBank 1 Mobilbetaling	-12	-14
Andre selskaper	12	12
Sum avkastning på eierinteresser	416	437
Sum netto avkastning på finansielle eiendeler	757	760

***) Spesifikasjon av virkelig- verdi sikring	31.12.2018	31.12.2017
Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	-46	-214
Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbart til sikret risiko	42	192
Gevinster el.tap fra sikringsbøføring, netto	-4	-22

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretakporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 31. desember 2018 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 2,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 12,0 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 2,1 prosent. Totalt minstekrav til ren kjernekapital inklusive pilar 2-kravet er dermed 14,1 prosent. Med virkning fra første kvartal 2019 er pilar 2-kravet for SpareBank 1 SMN endret til 1,9 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2018 er morbanken og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Deler av konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån er utstedt i henhold til gammelt regelverk. Disse har vært gjenstand for nedtrapping med 50 prosent i 2017 og 60 prosent i 2018. Per 31. desember 2018 hadde morbanken 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping.

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	(mill. kr)	31.12.18	31.12.17
15.372	16.409	Sum balanseført egenkapital	18.686	17.510
-950	-1.000	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.043	-993
-522	-533	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.079	-984
-893	-1.034	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-1.034	-893
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-637	-565
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	366	324
-30	-31	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-44	-41
-350	-268	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-286	-333
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	5	7
-	-163	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-206	-212
12.627	13.381	Sum ren kjernekapital	14.727	13.820
950	1.000	Fondsobligasjon	1.378	1.427
459	367	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	367	459
14.036	14.748	Sum kjernekapital	16.472	15.707
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
1.000	1.750	Ansvarlig kapital	2.316	1.615
561	96	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	96	561
-254	-140	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-140	-254
1.307	1.705	Sum tilleggskapital	2.272	1.922
15.343	16.453	Netto ansvarlig kapital	18.743	17.629

		Minimumskrav ansvarlig kapital			
978	967	Spesialiserte foretak		1.116	1.107
1.098	1.156	Foretak		1.163	1.113
1.370	1.516	Massemarked eiendom		2.098	1.892
90	90	Massemarked øvrig		92	91
1.198	1.062	Egenkapitalposisjoner IRB		1	1
4.733	4.790	Sum kredittrisiko IRB		4.470	4.205
3	3	Stater og sentralbanker		4	3
80	87	Obligasjoner med fortrinnsrett		124	146
431	390	Institusjoner		246	333
0	-	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak		8	4
25	23	Foretak		221	226
18	73	Massemarked		520	405
13	12	Engasjementer med pant i fast eiendom		215	193
232	228	Egenkapitalposisjoner		366	344
70	57	Øvrige eiendeler		107	166
872	873	Sum kredittrisiko Standardmetoden		1.810	1.820
16	30	Gjeldsrisiko		31	18
-	-	Egenkapitalrisiko		7	22
-	-	Valutarisiko og oppgjørskrisiko		3	1
341	370	Operasjonell risiko		575	510
52	39	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)		122	117
-	-	Overgangsordning		1.074	891
6.015	6.102	Minimumskrav ansvarlig kapital		8.093	7.585
75.182	76.274	Beregningsgrunnlag (RWA)		101.168	94.807
3.383	3.432	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent		4.553	4.266
		Bufferkrav			
1.880	1.907	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent		2.529	2.370
2.255	2.288	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent		3.035	2.844
1.504	1.525	Motsykliskbuffer, 2,0 prosent		2.023	1.896
5.639	5.721	Sum bufferkrav til ren kjernekapital		7.588	7.111
3.605	4.228	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav		2.587	2.444
		Kapitaldekning			
16,8 %	17,5 %	Ren kjernekapitaldekning		14,6 %	14,6 %
18,7 %	19,3 %	Kjernekapitaldekning		16,3 %	16,6 %
20,4 %	21,6 %	Kapitaldekning		18,5 %	18,6 %
		Uvektet kjernekapitalandel			
145.821	153.395	Balanseposter		216.240	210.764
7.112	7.110	Poster utenom balansen		9.086	9.295
-902	-832	Øvrige justeringer		-1.474	-1.580
152.032	159.673	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel		223.853	218.479
14.036	14.748	Kjernekapital		16.472	15.707
9,2 %	9,2 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)		7,4 %	7,2 %

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	(mill. kr)	31.12.18	31.12.17
11.305	12.362	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	12.686	11.606
1.311	869	Havbruk	1.180	1.697
2.850	3.438	Industri og bergverk	3.787	3.157
2.794	2.947	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.661	3.419
2.432	2.335	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.621	2.700
4.639	4.227	Sjøfart og offshore	4.227	4.639
14.289	15.107	Eiendomsdrift	15.168	14.348
2.510	2.531	Forretningsmessig tjenesteyting	2.162	2.260
3.547	4.145	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4.961	4.322
226	44	Offentlig forvaltning	55	240
1.669	1.658	Øvrige sektorer	1.679	1.699
47.572	49.663	Sum næring	52.186	50.087
94.984	103.537	Lønnstakere	108.131	98.697
142.556	153.200	Sum utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	160.317	148.784
34.885	38.062	Herav Boligkreditt	38.062	34.885
1.828	1.782	Herav Næringskreditt	1.782	1.828
105.843	113.356	Brutto utlån til kunder	120.473	112.071
	639	- Tapsavsetning utlån til amortisert kost	686	
	58	- Tapsavsetning utlån til FVOCI	58	
751		- Individuelle nedskrivninger		765
323		- Nedskrivning på grupper av utlån		347
104.769	112.659	Netto utlån til kunder	119.728	110.959

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank	Januar - Desember			Januar - desember		
	2018			2017		
	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i tapsavsetninger	18	126	144	7	278	285
Mertap ved konstatering	6	86	93	3	41	45
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-7	-1	-8	-5	-1	-6
Sum tap på utlån og garantier	17	212	229	5	318	323

Konsern	Januar - Desember			Januar - desember		
	2018			2017		
	Privatmarked	Næringsliv	Totalt	Privatmarked	Næringsliv	Totalt
Tap på utlån (mill. kr)						
Periodens endring i tapsavsetninger	23	127	150	11	279	290
Mertap ved konstatering	30	98	127	12	46	58
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-13	-1	-15	-6	-1	-7
Sum tap på utlån og garantier	40	223	263	17	324	341

Note 7 - Tapsavsetning på utlån og garantier

Avsetning til tap på utlån og garantier presenteres etter implementering av IFRS 9 fra 1. januar 2018. Se note 2 og 45 i årsrapporten for 2017 for utfyllende informasjon om implementeringseffekten og overgangen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet og informasjonen vedrørende 4. kvartal 2017 er presentert etter tidligere regelverk i IAS 32.

Morbank (mill. kr)	1.1.18	Endring	Endring som	31.12.18
		avsetning for tap	skyldes konstatering	
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.017	125	-400	742
Utlån til amortisert kost Privatmarked	32	28	-15	45
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.114	163	-415	862
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.027	86	-415	697
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Konsern (mill. kr)	1.1.18	Endring	Endring som	31.12.18
		avsetning for tap	skyldes konstatering	
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.041	128	-402	766
Utlån til amortisert kost Privatmarked	49	34	-15	68
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	65	10	-	75
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.155	171	-417	909
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.068	93	-417	744
Annen gjeld - avsetninger	68	80	-	148
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	18	-2	-	17

Morbank	2018			Total
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	
Total balanseført tapsavsetning (mill. kr)				
Balanse 1. januar	96	256	762	1.114
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	32	-32	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-6	6	-0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-2	3	-
Netto ny måling av tap	-34	45	158	168
Nye utstedte eller kjøpte utlån	55	93	1	148
Utlån som har blitt fraregnet	-40	-108	-4	-153
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-415	-415
Balanse 31. desember	102	257	503	862

Konsern	2018			Total
	Trinn1	Trinn 2	Trinn 3	
Total balanseført tapsavsetning (mill. kr)				
Balanse 1. januar	106	267	782	1.155
Avsetning til tap				
Overført til (fra) Trinn 1	34	-33	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-7	7	-0	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-4	4	-
Netto ny måling av tap	-37	47	167	177
Nye utstedte eller kjøpte utlån	59	96	3	158
Utlån som har blitt fraregnet	-42	-111	-11	-163
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-417	-417
Balanse 31. desember	112	271	526	909

Morbank

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	31.12.17		Totalt
	Privat-marked	Nærings-liv	
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.*)	24	602	625
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	8	146	155
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	4	8	13
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	0	191	191
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	6	100	106
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	18	738	755

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 4,2 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill.kr)	31.12.17		Totalt
	Privat-marked	Nærings-liv	
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	90	228	318
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	-	5	5
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	90	233	323

Konsern

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	31.12.17		Totalt
	Privat-marked	Nærings-liv	
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.*)	27	611	638
- Konstaterte tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	9	147	157
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	5	9	14
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	0	191	191
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	7	104	111
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	20	750	769

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 4,2 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill. kr)	31.12.17		Totalt
	Privat-marked	Nærings-liv	
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	100	239	339
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	5	4	9
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	104	243	347

Note 8 - Brutto utlån

Morbank	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt (mill. kr)					
Balanse 1. januar 2018	91.074	9.931	1.560	3.278	105.843
Overført til Trinn 1	2.230	-2.230	0	-	-
Overført til Trinn 2	-2.637	2.644	-7	-	-
Overført til Trinn 3	-458	-31	489	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-5.487	-65	11	-148	-5.689
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	46.099	2.067	72	2.269	50.507
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-33.363	-2.428	-581	-933	-37.305
Balanse 31. desember 2018	97.458	9.888	1.543	4.467	113.356

Konsern	Utlån gjenstand for nedskrivning			Fastrentelån til virkelig verdi over resultat	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Brutto utlån -Totalt (mill. kr)					
Balanse 1. januar 2018	96.286	10.855	1.652	3.278	112.071
Overført til Trinn 1	2.439	-2.391	-48	-	-
Overført til Trinn 2	-2.957	2.970	-13	-	-
Overført til Trinn 3	-464	-71	536	-	-
Netto økning / (reduksjon) saldo eksisterende utlån	-6.397	-260	89	-148	-6.716
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	48.841	2.283	89	2.269	53.483
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-34.253	-2.556	-622	-933	-38.365
Balanse 31. desember 2018	103.494	10.829	1.682	4.467	120.473

Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	(mill. kr)	31.12.18	31.12.17
3.061	3.066	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	3.066	3.061
1.021	742	Havbruk	742	1.021
2.736	1.696	Industri og bergverk	1.696	2.736
3.046	3.541	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.541	3.046
4.152	4.663	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	4.663	4.152
1.269	996	Sjøfart og offshore	996	1.269
4.595	4.949	Eiendomsdrift	4.644	4.405
6.429	6.883	Forretningsmessig tjenesteyting	6.883	6.429
5.846	6.572	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	6.210	5.414
11.284	12.202	Offentlig forvaltning	12.202	11.284
2.127	3.083	Øvrige sektorer	2.917	1.863
45.565	48.393	Sum næring	47.561	44.678
31.797	33.055	Lønnstakere	33.055	31.797
77.362	81.448	Sum innskudd	80.615	76.476

Note 10 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
Januar - Desember			Januar - Desember	
2017	2018	(mill. kr)	2018	2017
		Renteinntekter		
137	166	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	62	44
3.150	3.275	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	3.676	3.476
		Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende		
284	295	verdipapirer	291	281
-	0	Andre renteinntekter	28	23
3.571	3.737	Sum renteinntekter	4.057	3.825
		Rentekostnader		
133	142	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	154	137
654	749	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	734	636
668	615	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	615	668
95	84	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	86	97
-0	0	Andre rentekostnader	15	13
49	50	Avgift Sparebankenes sikringsfond	50	49
1.599	1.640	Rentekostnader og lignende kostnader	1.655	1.600
1.972	2.097	Netto renteinntekter	2.403	2.225

Note 11 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
Januar - Desember			Januar - Desember	
2017	2018	(mill. kr)	2018	2017
203	217	IT-kostnader	293	266
17	12	Porto og verditransport	17	22
50	53	Markedsføring	106	104
50	66	Ordinære avskrivninger	99	102
118	108	Driftskostnader faste eiendommer	153	118
77	93	Kjøpte tjenester	151	139
118	134	Øvrige driftskostnader	221	192
634	685	Sum driftskostnader	1.040	943

Note 12 - Øvrige eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	(mill. kr)	31.12.18	31.12.17
-	-	Utsatt skattefordel	175	178
115	97	Varige driftsmidler	234	263
61	67	Opptjente ikke motatte inntekter	86	104
35	7	Fordringer verdipapirer	277	322
158	179	Pensjonsmidler	179	171
333	384	Andre eiendeler	737	615
703	733	Sum øvrige eiendeler	1.687	1.654

Note 13 - Annen gjeld

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	(mill. kr)	31.12.18	31.12.17
21	84	Utsatt skatt	147	81
337	389	Betalbar skatt	448	367
9	10	Formuesskatt	10	9
70	30	Tidsavgrensninger	413	444
108	115	Avsetninger	115	108
4	148	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	148	4
24	21	Pensjonsforpliktelser	21	24
88	97	Trasseringsgjeld	97	88
16	11	Leverandørgjeld	66	82
0	699	Gjeld verdipapirer	809	162
-	-	Egenkapitalinstrumenter	31	244
232	288	Annen gjeld	366	311
909	1.892	Sum annen gjeld	2.670	1.923

Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring i verdipapirgjeld (mill. kr)	31.12.17	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.18
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-	391	-	-	391
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	41.663	12.390	9.815	-775	43.463
Verdijusteringer	207	-	-	-49	158
Påløpte renter	324	-	-	-68	256
Totalt	42.194	12.781	9.815	-891	44.269

Endring i ansvarlig lånekapital (mill. kr)	31.12.17	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.18
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.701	750	470	-189	1.793
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	450	-	-	-	450
Verdijusteringer	40	-	-	-27	13
Påløpte renter	10	-	-	3	12
Totalt	2.201	750	470	-213	2.268

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskassaveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2018:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	1	4.117	-	4.119
- Obligasjoner og sertifikater	2.786	17.563	-	20.348
- Egenkapitalinstrumenter	1.195	128	550	1.873
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.425	4.467
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	61.295	61.295
Sum eiendeler	3.982	21.850	66.269	92.102
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	4	2.977	-	2.982
- Egenkapitalinstrumenter	31	-	-	31
Sum forpliktelser	36	2.977	-	3.013

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2017:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	16	4.334	-	4.351
- Obligasjoner og sertifikater	2.547	17.189	-	19.736
- Egenkapitalinstrumenter	1.339	-	419	1.759
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.236	3.278
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	66	66
Sum eiendeler	3.902	21.566	3.722	29.190
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	14	3.328	-	3.343
- Egenkapitalinstrumenter	239	4	-	244
Sum forpliktelser	254	3.332	-	3.586

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2018:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over		Utlån til virkelig verdi over utvidet	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over		Sum
	resultatet	Fastrentelån	resultatet	utvidet resultatet	utvidet resultatet	
Utgående balanse 31.12.17	419	3.236	-	66	3.722	
Implementering IFRS 9	66	-	56.743	-66	56.743	
Inngående balanse 1.1.18	486	3.236	56.743	-	60.464	
Tilgang	76	2.269	18.147	-	20.492	
Avhending	-20	-1.079	-13.596	-	-14.694	
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-2	-	-2	
Netto gevinst/tap på finansielle intrumenter	8	-2	2	-	8	
Utgående balanse 31.12.18	550	4.425	61.294	-	66.269	

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2017:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over		Fastrentelån	Aksjer	Sum
	resultatet	Fastrentelån		tilgjengelig for salg	
Inngående balanse 1.1.17	524	3.783	60	4.367	
Tilgang	20	304	-	323	
Avhending	-157	-849	-20	-1.026	
Netto gevinst/tap på finansielle intrumenter	33	-2	27	57	
Utgående balanse 31.12.17	419	3.236	66	3.722	

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestrømmer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisiko forverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man doubler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 5 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 311 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SMN Invest AS. Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger. Fastsettelse av virkelig verdi for aksjene i Polaris er basert på verdsettelse foretatt av SpareBank1 Markets. Denne er foretatt basert på verdjustert EK.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbare

rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutviklingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 pr 31. desember 2018:

(mill. kr)	Balanseført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	4.425	-12
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *	550	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	61.295	-5

* Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. Det foreligger beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder uten tilgang på ny finansiering samtidig som boligpriser faller med 30 prosent. Banken skal i samme periode tilfredsstille minstekrav til LCR.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonslån og OMF var 2,67 år ved utgangen av fjerde kvartal 2018. Samlet LCR var 183 prosent ved utgangen av fjerde kvartal og gjennomsnittlig samlet LCR var 162 prosent i kvartalet isolert. LCR i norske kroner var 176 prosent ved utgangen av kvartal, i euro var det netto innbetaling.

Note 17 - Resultat per egenkapitalbevis

Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat pr. egenkapitalbevis.

(mill. kr)	Januar - Desember	
	2018	2017
Grunnlag årsresultat som fordeles mellom EK-bevisiere og grunnfondskapital 1)	2.018	1.763
Resultat til egenkapitalbevisiere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk 2)	1.291	1.128
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	129.411.807	129.487.830
Resultat per egenkapitalbevis	9,97	8,71

1) Korrigert årsresultat	Januar - Desember	
	2018	2017
Konsernets årsresultat	2.090	1.828
- ikke-kontrollerende eierinteressers andel av årsresultat	-34	-32
- korrigert for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-37	-33
Korrigert årsresultat	2.018	1.763

2) Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)

(mill. kr)	31.12.18	31.12.17
Eierandelskapital	2.597	2.597
Utjevningsfond	5.602	5.079
Overkursfond	895	895
Fond for urealiserte gevinster	99	81
Annen egenkapital	-	-
A. Sum egenkapitalbevisierens kapital	9.193	8.652
Grunnfondskapital	5.126	4.831
Fond for urealiserte gevinster	56	45
Annen egenkapital	-	-
B. Sum grunnfondskapital	5.182	4.877
Avsetning gaver	373	322
Avsatt utbytte	661	571
Egenkapital ekskl. hybridkapital	15.409	14.422
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	63,95%	63,95 %
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	63,95%	63,95 %

Resultater fra kvartalregnskapene

Konsern (mill. kr)	4. kv 2018	3. kv 2018	2. kv 2018	1. kv 2018	4. kv 2017	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016
Renteinntekter	1.082	1.025	989	962	989	959	945	931	917
Rentekostnader	438	414	408	394	400	389	413	398	413
Netto renteinntekter	644	610	581	568	589	570	532	533	504
Provisjonsinntekter	343	344	361	339	372	360	349	308	300
Provisjonskostnader	42	45	45	36	49	46	38	35	35
Andre driftsinntekter	242	186	291	239	206	168	227	182	149
Netto provisjons- og andre inntekter	543	486	607	542	529	482	538	455	414
Utbytte	2	0	4	2	0	1	3	1	1
Netto resultat fra eierinteresser	130	105	102	79	147	126	94	71	74
Netto resultat fra finansielle instrumenter	-37	77	195	99	108	108	35	66	153
Netto avk. på finansielle investeringer	95	182	300	180	256	235	131	138	228
Sum inntekter	1.282	1.277	1.488	1.290	1.374	1.287	1.202	1.126	1.146
Personalkostnader	391	376	413	403	362	357	362	345	251
Andre driftskostnader	311	240	248	241	255	225	236	227	231
Sum driftskostnader	701	616	661	645	618	582	598	571	482
Resultat før tap	580	661	827	645	756	705	604	555	664
Tap på utlån, garantier m.v.	67	69	78	48	78	88	86	89	99
Resultat før skatt	513	592	748	596	678	617	518	466	565
Skattekostnad	104	119	156	131	122	118	111	99	102
Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	-8	6	150	1	-4	-0	3	-0	7
Periodens resultat	401	480	743	466	553	500	409	367	470

Nøkkeltall fra kvartalregnskapene

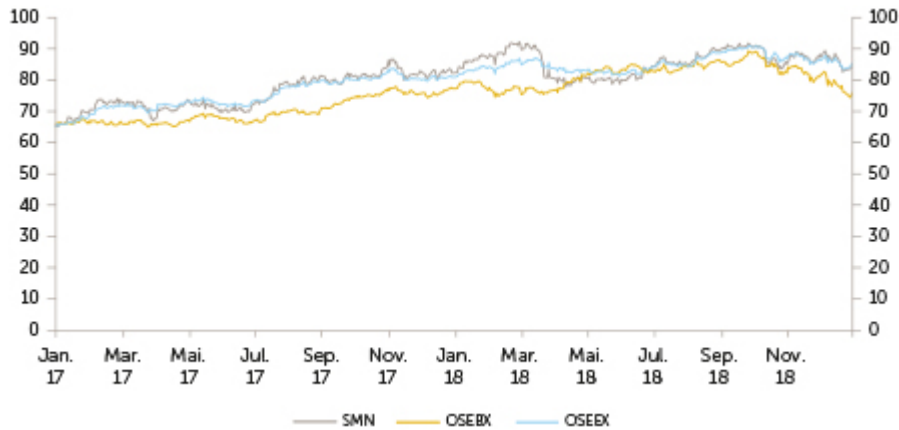
Konsern (mill. kr)	4. kv 2018	3. kv 2018	2. kv 2018	1. kv 2018	4. kv 2017	3. kv 2017	2. kv 2017	1. kv 2017	4. kv 2016
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning per kvartal ¹⁾	9,0%	11,1%	17,9%	11,2%	13,4%	12,5%	10,5%	9,4%	12,2%
Kostnadsprosent ¹⁾	55 %	48 %	44 %	50 %	45 %	45 %	50 %	51 %	42 %
Balansetall fra kvartalsregnskapene									
Utlån til kunder (brutto)	120.473	118.044	115.787	113.174	112.071	110.695	107.358	104.117	102.325
Brutto utlån til kunder inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	160.317	157.825	154.790	151.065	148.784	147.146	143.800	140.038	137.535
Innskudd fra kunder	80.615	77.529	80.343	75.937	76.476	73.086	75.559	70.176	67.168
Forvaltningskapital	160.704	159.337	159.584	152.083	153.254	146.913	149.449	142.042	138.080
Kvartalets gjennomsnittlige forvaltningskapital	160.021	159.460	155.833	152.668	150.083	148.181	145.746	140.061	138.948
Utlånsvekst inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt siste 12 mnd ¹⁾	7,8 %	7,3 %	7,6 %	7,9 %	8,2 %	9,4 %	8,5 %	8,1 %	8,0 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	5,4 %	6,1 %	6,3 %	8,2 %	13,9 %	10,3 %	12,7 %	9,9 %	4,8 %
Tap og mislighold i % av brutto utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt									
Tapsprosent utlån, annualisert ¹⁾	0,17 %	0,18 %	0,20 %	0,13 %	0,22 %	0,24 %	0,24 %	0,26 %	0,28 %
Misligholdte eng. i % av brutto utlån ¹⁾	0,19 %	0,18 %	0,18 %	0,19 %	0,19 %	0,18 %	0,18 %	0,15 %	0,16 %
Andre tapsutsatte eng. i % av brutto utlån ¹⁾	0,86 %	0,86 %	0,95 %	0,90 %	0,80 %	0,83 %	0,80 %	0,77 %	1,07 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekningsprosent	14,6 %	14,9 %	15,0 %	14,6 %	14,6 %	14,6 %	14,9 %	14,7 %	14,8 %
Kjernekapitalprosent	16,3 %	16,7 %	17,0 %	16,3 %	16,6 %	16,6 %	16,8 %	16,7 %	16,8 %
Kapitaldekningsprosent	18,5 %	19,2 %	19,0 %	18,2 %	18,6 %	19,0 %	19,0 %	18,9 %	19,2 %
Kjernekapital	16.472	16.542	16.488	15.697	15.707	15.718	15.526	15.149	14.956
Netto ansvarlig kapital	18.743	18.969	18.418	17.518	17.629	18.004	17.552	17.183	17.072
Likviditetsdekning (LCR)	183 %	150 %	150 %	162 %	164 %	124 %	160 %	136 %	129 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,4 %	7,5 %	7,4 %	7,3 %	7,2 %	7,4 %	7,2 %	7,3 %	7,4 %
Egenkapitalbevis (EKB)									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	84,20	90,90	84,50	80,90	82,25	81,25	71,75	66,50	64,75
Antall utstedte bevis (i mill.) ¹⁾	129,62	129,44	129,31	129,38	129,38	129,40	129,54	129,48	129,64
Bokført egenkapital per EKB, i kr ¹⁾	83,87	82,57	80,21	76,53	78,81	79,18	75,40	72,31	73,35
Resultat per EKB, majoritetsandel, i kr per kvartal ¹⁾	1,90	2,32	3,54	2,21	2,63	2,42	1,92	1,74	2,21
Pris / Resultat per EKB (annualisert) ¹⁾	11,05	9,77	5,97	9,16	7,81	8,40	9,32	9,58	7,32
Pris / Bokført egenkapital ¹⁾	1,00	1,10	1,05	1,06	1,04	1,03	0,95	0,92	0,88

¹⁾ Definert som alternative resultatmål, se vedlegg til kvartalsrapporten

Egenkapitalbevis

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. jan 2017 til 31. des 2018

OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index (rebasert lik MING 1. jan 2017)

OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index (rebasert lik MIN 1. jan 2017)

Omsetningsstatistikk

1. jan 2017 til 31. des 2018

Totalt antall egenkapitalsbevis omsatt, i 1000

20 største eiere	Antall	Andel
VPF Nordea Norge Verdi	5.734.807	4,42 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	4.442.606	3,42 %
Sparebankstiftelsen SMN	3.965.391	3,05 %
VPF Odin Norge	3.542.919	2,73 %
VPF Danske Invest Norske Aksjer Inst. II	3.274.149	2,52 %
VPF Pareto Aksje Norge	2.578.447	1,99 %
VPF Alfred Berg Gambak	2.156.139	1,66 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	1.919.043	1,48 %
JP Morgan Chase Bank (nominee)	1.871.849	1,44 %
State Street Bank and Trust CO (nominee)	1.768.901	1,36 %
VPF Danske Invest Norske Aksjer Inst. I	1.750.292	1,35 %
Forsvarets Personellservice	1.717.046	1,32 %
Pareto AS	1.707.998	1,32 %
Handelsbanken Nordiska Småbolagsfond	1.701.137	1,31 %
MP Pensjon PK	1.552.771	1,20 %
JP Morgan Securities	1.459.686	1,12 %
VPF Nordea Kapital	1.438.701	1,11 %
VPF Nordea Avkastning	1.260.717	0,97 %
Euroclear Bank S.A/N.V (nominee)	1.119.647	0,86 %
VPF Storebrand Norge I	1.096.565	0,84 %
Sum for de 20 største eiere	46.058.811	35,47 %
Øvrige eiere	83.777.632	64,53 %
Utstedte egenkapitalbevis	129.836.443	100,00 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at omlag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at omlag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.